

UPORABA ANGLEŠČINE V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

Primerjava generacije Z z ostalimi generacijami

Raziskovalna naloga z drugih področij (angleški jezik)

Avtorici: Leila Kaše in Eva Raspet, 9. c

Mentorici: Danica Volčini in Vilma Vrtačnik Merčun

Domžale, april 2024

KAZALO

	Stran
Povzetek, ključne besede	3
1 UVOD	4
1.1 Cilji raziskovalne naloge	4
1.2 Metodologija in potek dela	4
1.3 Hipoteze	4
2 TEORETIČNI DEL	5
3 RAZISKOVALNI DEL	8
3.1 Kako pogosto uporabljate angleški jezik (berete, pišete, govorite)?	8
3.2 Uporaba angleščine pri uporabi komunikacijskih orodij	10
3.3 V katerih okoliščinah uporabljate angleščino?	11
3.4 Ali se pogosto soočate s težavami zaradi neznanja angleščine?	12
3.5 Ali pri gledanju angleških filmov potrebujete slovenske podnapise?	13
3.6 Ali znate brati v angleščini?	14
3.7 Ali znate pisati v angleščini?	15
3.8 Kdaj ste se začeli učiti angleški jezik?	16
3.9 Kako bi na lestvici od 1 do 10 ocenili svoje znanje?	17
3.10 Kateri jezik uporabljate v službi/v šoli?	18
3.11 V katerem jeziku berete knjige?	19
3.12 Ali angleščina ogroža uporabo slovenščine? Kaj menite o obstoju slovenskega jezika?	20
3.13 Primerjava rezultatov anketiranja po spolu	21
4 RAZPRAVA	23
4.1 Sklepne ugotovitve	23
4.2 Primerjava z literaturo	25
4.3 Preverjanje hipotez	25
5 ZAKLJUČEK	26
6 LITERATURA IN VIRI	26
7 PRILOGE	27

Slika na naslovni strani, shutterstock.com, <https://www.themanthanschool.co.in/blog/wp-content/uploads/2021/03/Power-of-English.jpg> (29. 12. 2023).

POVZETEK

Z nalogo sva želeli raziskati uporabo angleščine v vsakdanjem življenju in ugotoviti področja, na katerih je najpogosteje uporabljena - glede na spol in generacije, predvsem glede na generacijo Z, ki je danes stara od 12 do 27 let. Raziskava sloni na rezultatih spletne ankete na strani 1-KA. V raziskavi je sodelovalo 111 anketirancev, od teh jih je bilo 54 % iz generacije Z. Ugotovili sva, da anketiranci generacije Z pogosteje uporabljajo angleščino kot druge generacije. 80 % jo uporablja vsak dan, kar je 37 % več kot starejše generacije. Angleščino pogosteje uporabljajo anketiranci moškega kot ženskega spola (vsak dan 23 % več). V primerjavi uporabe angleščine na komunikacijskih orodjih sva ugotovili, da generacija Z angleščino najpogosteje uporablja pri ogledu video pretočnih vsebin (na YouTube, Netflix itd.) in na družbenih omrežjih. Polovico generacije Z angleščino uporablja tudi pri video igrinah, kjer je starejši skoraj ne uporabljajo. Anketiranci generacije Z so se začeli angleščino učiti bolj zgodaj kot starejši anketiranci, večinoma že v 1. in 2. razredu. To se odraža tudi v znanju jezika, saj se generacija Z redkeje sooča s težavami zaradi neznanja angleščine, kar pa velja za četrtno starejše generacije. Anketiranci moškega spola so glede znanja angleščine bolj samozavestni, saj kar 21 % več moških kot žensk trdi, da nimajo težav zaradi neznanja angleškega jezika. Na vprašanje o prihodnosti slovenskega jezika je odgovorilo 77 % anketirancev. 57 % teh je mnenja, da angleščina ne ogroža slovenskega jezika, ga pa spreminja, 15 % anketirancev meni, da je slovenski jezik ogrožen, ostali pa, da ne obstal. Strokovnjaki za slovenski jezik opozarjajo, da ima uporaba angleščine v vsakdanjem življenju pozitivne in negativne strani. Odpira nam vrata v svet in nam omogoča, da ga razumemo in smo z njim povezani, po drugi strani pa moramo slovenski jezik negovati in se truditi za čim bogatejši besedni zaklad.

Ključne besede: uporaba angleščine, generacija Z, angleščina na spletu, znanje angleščine, ogroženost slovenščine

ABSTRACT

The aim of this assignment was to explore the use of English in everyday life and to identify the areas where it is most commonly used - by gender and by generation, especially Generation Z, which is now aged between 12 and 27. The research is based on the results of an online survey on 1-KA. We found that Generation Z respondents use English more than other generations. 80% use it every day, which is 37% more than older generations. English is used more often by male respondents than by female respondents (23% more every day). Comparing the use of English on communication tools, we found that Generation Z uses English most often when watching video streaming content (on YouTube, Netflix, etc.) and on social networks. Half of Generation Z also use English in video games, where older people hardly use it at all. Generation Z respondents started learning English earlier than older respondents, mostly in grades 1 and 2. This is also reflected in language proficiency, as Generation Z is less likely to experience problems with their lack of English, which is the case for a quarter of the older generation. Male respondents are more confident about their English language skills, with 21% more males than females saying they have no problems with not knowing English. When asked about the future of the Slovene language, 77% of respondents answered. 57% of respondents think that English is not a threat to the Slovenian language, but is changing it, 15% think that the Slovenian language is threatened, and the rest think that it is not stagnating. Experts on the Slovene language point out that there are both positive and negative sides to using English in everyday life. It opens the door to the world and makes it possible for us to understand it and be connected to it, but on the other hand, we must nurture the Slovenian language and strive to richer vocabulary.

Keywords: use of English, Generation Z, English online, English proficiency, Slovenian at risk

1 UVOD

»Naš materni jezik je kot druga koža, tako velik del nas se upira ideji, da se nenehno spreminja, nenehno obnavlja.« (Casey Miller)

Ko sva začeli z izdelavo najine raziskovalne naloge, sva se pri uvodu ustavili in pomislili, da bi ga lažje napisali v angleščini. To se nama je zdelo precej zaskrbljujoče. Dejstvo je, da je slovenščina precej spremenjena s tujkami. Pri izbiri teme sva imeli kar nekaj idej, nazadnje pa je prevladala najina radovednost zaradi občutka, da se angleščina vedno bolj vmešava v naše vsakdanje življenje. Tema se nama je zdela aktualna in zanimiva, zato sva jo želeli podrobneje spoznati in raziskati.

1.1 Cilj raziskovalne naloge

Raziskati sva želeli uporabo angleškega jezika oziroma pogostost uporabe med ljudmi različnih generacij – še posebej generacije Z – in predvideti, kako bo uporabljena v prihodnosti.

Najina raziskovalna vprašanja so bila:

RV1: Kakšna je raba angleščine v vsakdanjem življenju primerjalno med generacijo Z in ostalimi generacijami?

RV2: Ali spol vpliva na pogostost uporabe angleščine med Slovenci?

RV3: Kakšna so stališča anketirancev do uporabe angleščine v vsakdanjem življenju?

1.2 Metode in potek dela

Raziskava je bila opravljena z metodo anketiranja. Glede na zastavljena raziskovalna vprašanja ter hipoteze sva razčlenili vprašanja za anketo. Anketa je bila zasnovana preko programa IKA ter razposlana prejemnikom preko elektronske pošte. Seveda je bila anonimna. Vsebovala je 17 vprašanj, od teh so bila štiri vprašanja z možnostjo izbire enega ali več odgovorov, eno vprašanje pa je bilo odprtega tipa, na katerega so morali anketiranci odgovoriti s podajanjem svojega mnenja. Ko sva zbrali rezultate anketiranja, sva ugotovili, da so bila nekatera vprašanja nepomembna, zato jih v raziskovalno nalogo nisva vključili.

Zajeta je bila različno stara populacija, ciljali pa sva na anketirance od 6. razreda osnovne šole dalje pa vse do upokojenih, starejših anketirancev. Podatke sva zbirali v obdobju tedna dni in sicer od 11. 12. 2023 do 18. 12. 2023. Anketa je v prilogi raziskovalne naloge.

Raziskovalno delo sva opravljali v paru, deloma skupaj, deloma posamično, vendar v tesnem sodelovanju. Izmenjavali sva si ideje, zastavili načrt dela in ga dosledno upoštevali.

1.3 Hipoteze

Postavili sva sledeče hipoteze, ki jih bova glede na rezultate ankete potrdili ali ovrgli:

H1: Angleščina je najbolj uporabljena med generacijo Z (starost med 12 do 27 let).

H2: Generacija Z angleščino največ uporablja preko družbenih omrežij.

H3 Večina anketirancev meni, da bo angleščina prevladala nad slovenščino.

H4 Ženske angleščino uporabljajo bolj pogosto kot moški.

2 TEORETIČNI DEL

Jezik kot izraz nacionalne identitete

Današnja generacija Slovencev doživlja obdobje, ko se naš materni jezik uporablja v vseh položajih. Slovenija se v vseh mednarodnih stikih predstavlja s slovenščino. Slovenščina je eden od uradnih jezikov EU (1. člen zakona o javni rabi slovenščine). Svetovno prebivalstvo uporablja več tisoč različnih jezikov. **Angleščina** je po številu govorcev tretji svetovni jezik. Pred njo so najštevilnejši govorce mandarinške kitajščine (890 milijonov) in španščine (330 milijonov). Kljub temu pa je angleščina med sedmimi milijardami prebivalcev na svetu **najbolj razširjen jezik** (govori jo prek ene milijarde ljudi). Širitev uporabe angleškega jezika se je dogodila po drugi svetovni vojni. Na širitev vpliva tudi **proces globalizacije**. Angleščina prerašča v osrednji jezik svetovne komunikacije. V zadnjih letih jo pospešujejo neoliberalni odnosi v gospodarstvu, ki ob poglobljanju interesov kapitala vstopajo tudi na področje izobraževanja. Danes tudi v naš prostor prodira miselnost, da sta pomembna cilja izobraževalne in znanstvene dejavnosti dohodek in dobiček. Ob tem se dosedanji javni družbeni cilji morajo podrediti načelom **konkurenčnosti na mednarodnem trgu**. Zato je vsakršno utemeljevanje ali hotenje uvajanja angleščine v učne programe, z namenom tržnega odpiranja, za pridobivanje plačljivih udeležencev in za povečevanje materialne blaginje lastnikov zasebnih zavodov, na javnih univerzah pa vseh zaposlenih, treba zavrniti. Tako kot zdravstvo mora tudi izobraževanje ostati dostopno vsem, ne glede na njihove materialne možnosti. Ostati pa morajo tudi področja, na katerih bo varovana ustavna pravica uporabe slovenskega jezika.¹

Sleng med mladimi

Tudi mladina (generacija Z) s svojim mladostniškim žargonom oz. slengom včasih pozabi na slovenski jezik, saj jih modernizacija sili v uporabo angleščine v svojem značilnem slengu. **Sleng** je posebna govorica skupine ljudi, zlasti mladine, za katero je značilna uporaba novih besed, pomenov. Sleng je zelo spremenljiv, ker vsako generacijo mladih zaznamujejo družbeno-zgodovinske okoliščine. Te vplivajo na slengovske besede, ki postopoma prehajajo tudi v stalno besedje slovenskega jezika.²

Še preden pojasniva, zakaj so vse »kul« besede pomembne za slovenščino, naj poudariva, da se jezik mladih spreminja tako zelo hitro, da nekateri primeri, uporabljeni danes, morda jutri sploh ne bodo več aktualni. Nekatero besede, ki so se pojavile v slengu pred nekaj desetletji, na primer *čav/čau*, *keš*, *faks*, so danes umeščene v Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ). Na dobri poti je tudi vsem znani *selfi/sebek*. **Družbena omrežja** so za mlade eden glavnih virov preživljanja prostega časa, zato se je posledično na splet preselila tudi komunikacija – in z njo se razvija t. i. **internetni sleng**. Ta zajema besede in besedne zveze, ki so značilne za spletno komunikacijo mladih. Internetni sleng zajema:

- **Prevzete besede:** *lajkati*, *hendlati*, *hejt* (komentarji), *job* (v pomenu zaposlitve), *kul*
- **Krajšave:** *OMG*, *LOL*, *LY*, *ZS*, *NP*, *BRB*. Zagotovo smo kdaj že začudeno pogledali svoje starše ali stare starše, ko so uporabili izraz, ki ga navadno uporabljajo mladostniki, kot na primer *ful kul*, *omg*. To nakazuje, da je slovenski jezik besede, ki so jih množično začeli uporabljati mladi, dobro sprejel. Prepričanje, da sleng slabi slovenski jezik, je zmotno. Velja namreč prav nasprotno: sleng dobro **prispeva k širjenju besedišča**, zato posledično tudi babice danes poznajo besede, kot so *kul*, *itak*, *omg* ... Ob tem ne smemo pozabiti, da so slengovske besede **slgovno zaznamovane** in zato niso primerne za rabo v vseh komunikacijskih položajih.³

Tujke ali izposojenke

Slovenski pravopis 2001 prevzete besede deli na **tujke** ali **izposojenke**, ločnica med njimi pa je pisna prilagojenost besede slovenskemu izgovoru. Beseda je lahko hkrati eno in drugo, saj je prevzemanje

¹ Republika Slovenija, Slovenski jezik, <https://www.gov.si/podrocja/kultura/slovenski-jezik/> (20. 1. 2024).

² Sleng slovenske mladine, <https://www.leemeta.si/blog/v-srediscu/sleng-slovenske-mladine> (20. 1. 2024).

³ Sleng slovenske mladine, <https://www.leemeta.si/blog/v-srediscu/sleng-slovenske-mladine> (20. 1. 2024).

proces, ki ga v različnih besedilnih tipih ali žanrih različno hitro uresničujemo. Npr. merske enote v strokovnih besedilih pogosteje uporabljajo kot tujke (*newton, ohm*), v poljudni rabi pa podomačeno (*njuton, om*). Deloma poslovenjene občne besede imenujemo **tujke** (npr. jazz - džéz), deloma poslovenjena lastna imena (npr. Shakespeare Shakespear/j/a) pa so nam **polcitatna**; enako je z besednimi zvezami (npr. New York New Yorka). Tujke, tuje besedne zveze ter polcitatna lastna imena imajo v imenovalniku ednine in enakem tožilniku lahko pisno citatno obliko (Shakespeare), tj. pišejo se kakor v jeziku, iz katerega jih jemljemo. Če je beseda v izvorni obliki enakopisna kot v slovenski podomačeni obliki (*monitor, blog*), jo uvrščamo med **izposojenke**, enako velja za lastna imena (*Berlin, London*). Tem imenom se pridružujejo tista, ki se pri nas izgovarjajo tako, kakor se pišejo: *Madrid, Padova* itd.⁴

Z globalizacijo in tehnološkim razvojem, predvsem pa z vse večjo prisotnostjo svetovnega spleta tudi v slovenski jezik prihaja vse več tujk. Nekatere kmalu dobijo slovensko različico, druge v prvotni obliki pristanejo celo v Slovarju slovenskega knjižnega jezika.⁵

O ogroženosti slovenščine zaradi uporabe angleščine

Dr. Marko Stabej, redni profesor na Oddelku za slovenistiko na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani o mešanju jezikov pravi, da je slovenščina trdoživ jezik in ima bogato **zgodovino sobivanja** z drugimi dominantnimi jeziki. Govorci iz tega lahko dobimo **občutek samozavesti**, saj se je slovenščina kljub številnim jezikovnim stikom in preteklim jezikovnim situacijam ohranila v zelo vitalni formi. Vsak čas pa prinese svoje posebnosti, in če je nekoč veljalo, da smo prevzemali predvsem iz nemškega jezika, danes se to dogaja zlasti prek angleščine. Dr. Stabej meni, da razvoj slovenščine in vse pogostejša raba angleških izrazov nista nujno med seboj povsem povezani. Navadili smo se na to, da gledamo na samostojnost jezikov, torej na **nemešanje različnih jezikovnih prvin kot na vrednoto**, mešanje jezikov na drugi strani pa predstavlja neko napako, pomanjkljivost in težavo za jezik sam, tako za sporazumevanje kot tudi za lastno identiteto. O angleščini kot globalnem jeziku govorimo le dobrega pol stoletja. Pred 20. stoletjem angleščina ni bila dominantna, v ospredju sta bili francoščina in nemščina, ki je, tako dr. Stabej, v našem prostoru predstavljala hkrati grožnjo in priložnost, da so bili lahko ljudje na tekočem z vsem, kar so želeli spremljati. Prek nemškega jezika so se v slovenščino priplazile tudi prve angleške besede. Nemški prostor je zelo radodaren pri sprejemanju besedišča iz angleščine. Nemci so samozavestni glede svojega jezika in jih to ne skrbi. V nemščini anglicizem bistveno prej pride denimo v medije kot pri nas, meni dr. Stabej. Pri Slovencih pa naj bi bila prisotna neka psihološka zavora, ki nas "varuje" pred poseganjem angleščine v slovenščino. Seveda ni pri vseh prisotna enako, obstajajo tudi velike generacijske razlike.⁶

Dr. Stabej meni, da mladih pouk slovenščine ne stimulira dovolj. Informacije, ki jih zanimajo, so bistveno **bolj dostopne v angleškem jeziku**, ne le na družbenih omrežjih, temveč tudi številne serije, knjige in druge vsebine. Kot je pojasnil dr. Stabej, jezikovno prepletanje ne bi bilo problematično, če bi k temu pristopili sistematsko. Pomembno je, da najstnik dobi povratno informacijo, da uporablja napačen izraz, potem gre pri tem le za začasno zadevo, a težava nastopi, če te povratne informacije ni. Danes manjka predvsem **ozaveščanje o medjezikovnih stikih**, saj so bili včasih za to pooblaščen le prevajalci, v današnjem času pa moramo to početi na dnevni ravni. Dr. Stabej poudarja, da se terminološka stroka pri nas lepo razvija, po drugi strani pa bi morali več pozornosti posvetiti sistematskemu zapolnjevanju leksikalnih vrzeli. Med **razlogi, ki tičijo za vse pogostejšo rabo angleških izrazov**, je dr. Stabej omenil, da so besede iz maternega jezika pomensko bolj specifične, posameznik si z njihovo pomočjo lažje ustvari predstavo. A včasih se zdi med mladimi to premalo

⁴ Prevzete besede in besedne zveze, https://www.fran.si/134/slovenski-pravopis/datoteke/Pravopis_Pravila.pdf (20. 1. 2024).

⁵ *Tujke in izposojenke v slovenskem jeziku*, <https://365.rtvsl.si/arhiv/svetovalni-servis/174533119> (20. 1. 2024).

⁶ Petra Vadas (17. 4. 2022): So mladi na poti v polpismenost ali je strah pred anglicizmi odveč <https://n1info.si/novice/slovenija/so-mladi-na-poti-v-polpismenost-ali-je-strah-pred-anglicizmi-odvec/> (5. 3. 2024).

imenitno, saj angleški izrazi zvenijo bolj frajersko, tudi če ne ustvarijo tako jasne pomenske predstave kot materni jezik.⁷

Uporaba angleščine na družbenih omrežjih in internetu

Podobno kot slovenščina je tudi angleščina živ jezik, ki se nenehno spreminja. Družbena omrežja so postala tako pomemben del našega življenja, da se je temu prilagodil tudi jezik. Podatki kažejo, da je skoraj **60 % vseh spletnih strani** na svetu napisanih v angleškem jeziku. Res je, da se zdi, da s čedalje večjim poosebljanjem vsebin in aktivnejšimi objavami v lokalnih jezikih ta številka upada, kar ni nič čudnega, saj internet nosimo v žepu. Pred nekaj desetletji naj bi bil odstotek bližje 80. Zaenkrat pa še vedno velja, da je angleščina **splošni sporazumevalni jezik** našega povezanega sveta. Še posebej, če govorimo o družbenih omrežjih, na katerih imajo vsebine pogosto globalni doseg.⁸

Tudi prevajalec, pisatelj in komik **Boštjan Gorenc – Pižama** meni, da mladim ne moremo v celoti pripisati krivde za opuščanje slovenščine in vse pogostejšo rabo anglicizmov. Meni, da gre predvsem za posledico tega, da vse **več časa preživimo na spletu**, da smo bombardirani z nekimi vsebinami, ki so globalne in od katerih potem prevzemamo vzorce. Mladi določene izraze uporabljajo tudi zato, ker želijo govoriti tako, da jih starejše generacije ne bodo razumele. Obenem bi se morali mladi zavedati, da je več ravni jezika in več govornih položajev. Tako se mladi s prijatelji lahko pogovarjajo v **slengu**, ko se bodo znašli v neki uradni situaciji, pa bo treba uporabiti pravilnejšo govorico. Pižama meni, da nas za izumrtje slovenskega jezika ne sme imeti, a moramo jezik vseeno **negovati**. Za jezik moramo skrbeti, saj v prvi vrsti predstavlja orodje za komunikacijo. S tem ko si širimo korpus znanja, **se lažje izražamo in komuniciramo z drugimi**. Mladim svetuje, naj pograbijo stvari v slovenščini, ki se jim zdijo zanimive. Jezik je vse, kar je okoli nas, zato se ga ne smemo bati. Vzeti ga moramo za svojega in se z njim igrati. Mladi naj na slovenski jezik predvsem pogledajo zunaj šolskih okvirov in naj začnejo raziskovati, kaj vse lahko igrivo počnejo v svojem jeziku.⁹

Opredelelitev generacij

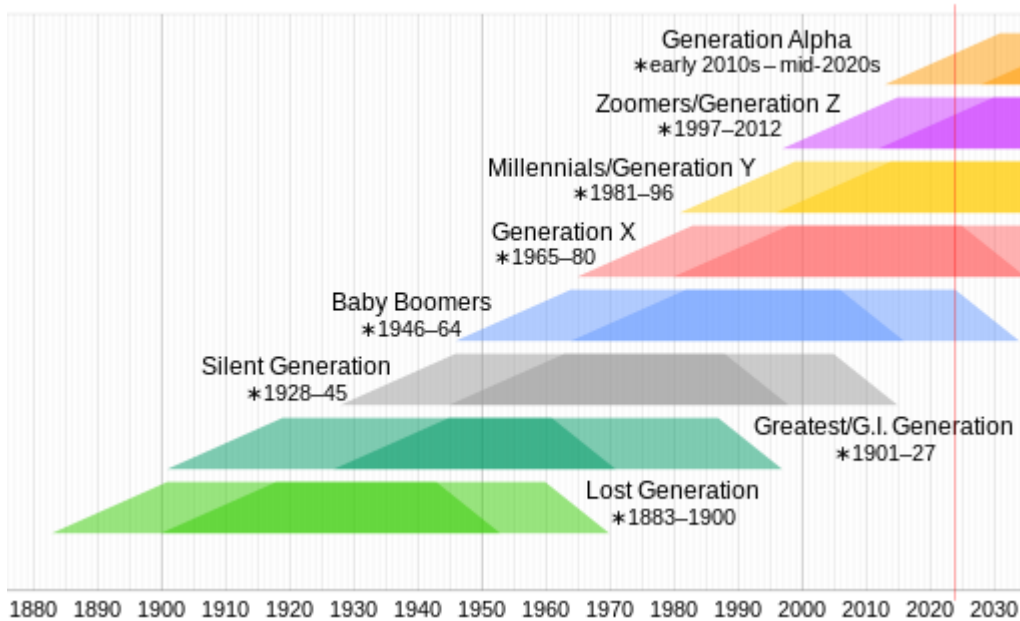
V raziskavi sva se osredotočili na štiri generacije, t. j. skupine ljudi približno iste starosti, ki živijo v istem času in imajo podobne interese ali nazore.

1. **Babyboom generacija** (rojeni 1946–1964, stari danes 78 do 60 let)
2. **Generacija X** (rojeni 1965–1980, stari danes 44 do 59 let)
3. **Millennials/generacija Y** (rojeni 1981–1996, stari danes 28 do 43 let)
4. **Generacija Z** – mladostniki (rojeni 1997–2012, stari danes 12 do 27 let)

⁷ Petra Vadas (17. 4. 2022): <https://n1.info.si/novice/slovenija/so-mladi-na-poti-v-polpismenost-ali-je-strah-pred-anglicizmi-odvec/> (5. 3. 2024).

⁸ Angleščina – še vedno lingua franca našega online sveta, <https://languagesitter.si/angleščina-se-vedno-lingua-franca-nasega-online-sveta/> (20. 1. 2024).

⁹ Petra Vadas (17. 4. 2022): <https://n1.info.si/novice/slovenija/so-mladi-na-poti-v-polpismenost-ali-je-strah-pred-anglicizmi-odvec/> (5. 3. 2024).

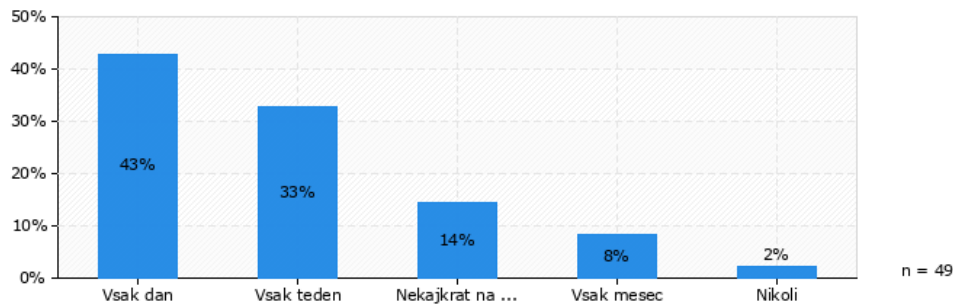

Slika: Opredelitev generacij¹⁰

3 RAZISKOVALNI DEL

V raziskavi sva uporabili metodo spraševanja z anketo. Anketiranje je zajelo različne starostne skupine. Sodelovalo je 111 anketirancev, od katerih jih je bilo 60 (54 %) iz generacije Z. Nekateri anketiranci žal niso odgovorili na vsa vprašanja. Na vprašanja je odgovorilo najmanj 41 in največ 49 anketirancev, ki so pripadali generacijam Babyboom, X in Y, in 58 do 60 anketirancev generacije Z. Ko sva odgovore analizirali glede na spol, je bilo na posamezna vprašanja po 30 odgovorov moških in od 78 do 81 odgovorov žensk.

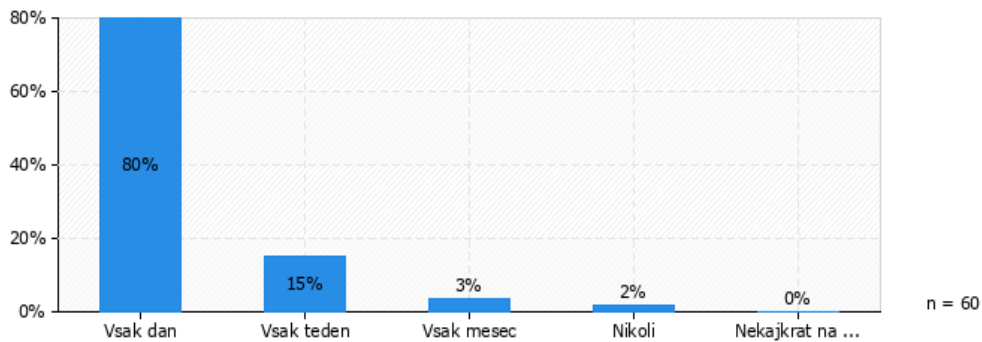
3.1 Kako pogosto uporabljate angleški jezik (berete, pišete, govorite)?

Graf 1: Kako pogosto uporabljate angleški jezik (berete, pišete ali govorite)? – generacije Babyboom, X in Y.

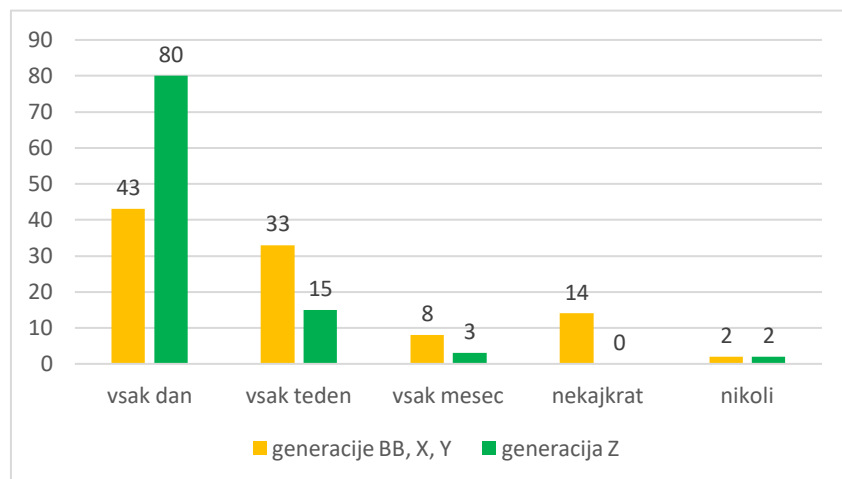
¹⁰ Generation timeline.svg, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Generation_timeline.svg (20. 1. 2024).

43 % anketirancev iz generacij Babyboom, X in Y je odgovorilo, da angleški jezik uporabljajo vsak dan, 30 % vsak teden, ostali pa manj pogosto. Le 2 % anketiranih iz teh generacij angleškega jezika ne uporablja.

Graf 2: Kako pogosto uporabljate angleški jezik (berete, pišete ali govorite)? – generacija Z.

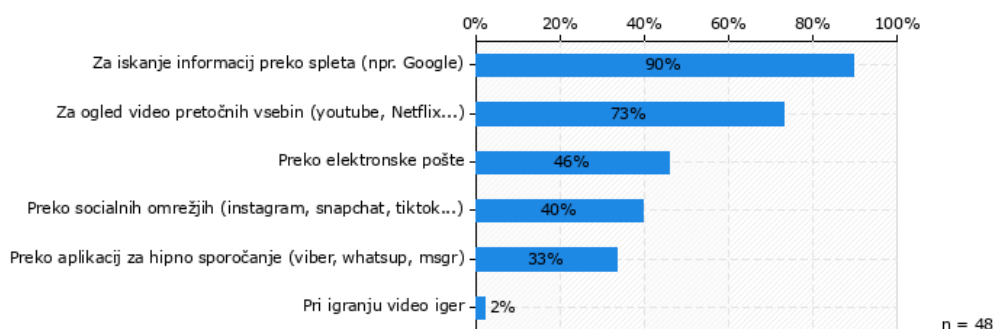
Med generacijo Z ni nikogar, ki nikoli ne bi uporabljal angleškega jezika. Velika večina (80 %) ga uporablja vsak dan, 15 % vsak teden, ostali pa redkeje.

Graf 3: Pogostost uporabe angleškega jezika - primerjava med generacijami

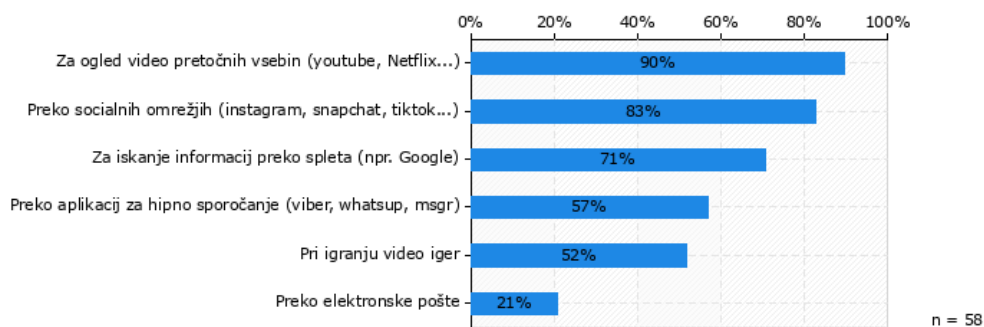
V primerjavi generacij ugotavlja, da je odstotek vsakdanje uporabe angleščine pri generaciji Z bistveno večji (kar za 34 %). 14 % anketirancev starejših generacij angleščino uporablja le nekajkrat na leto.

3.2 Uporaba angleščine pri uporabi komunikacijskih orodij

Graf 4: Uporaba angleščine pri uporabi komunikacijskih orodij – generacije Babyboom, X in Y.

Generacije X, Y in Babyboom angleščino uporabljajo največ za iskanje informacij po spletu (90 %), za ogled **video pretočnih vsebin**¹¹ (73 %), 46 % preko elektronske pošte, 40 % preko **družbenih omrežij**,¹² 33 % preko **aplikacij za hipno sporočanje**¹³ in le 2 % pri igranju video iger.

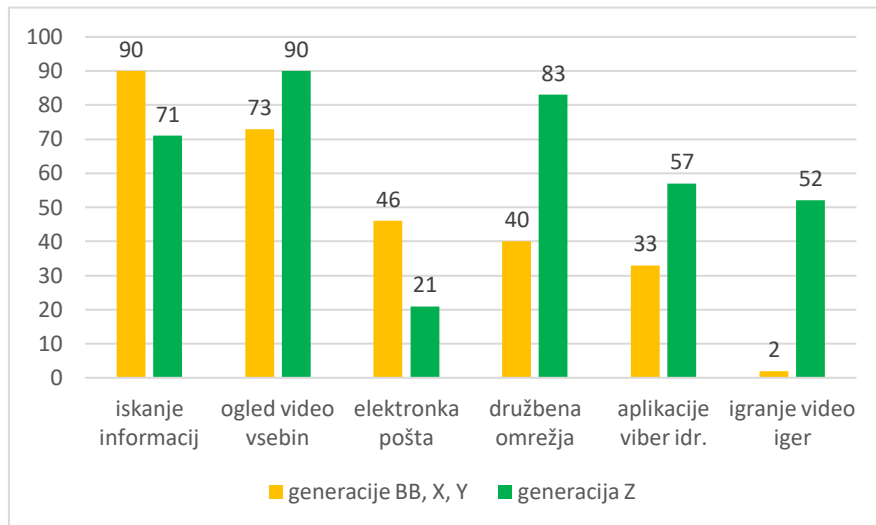
Graf 5: Uporaba angleščine pri uporabi komunikacijskih orodij – generacija Z.

Anketiranci iz generacije Z angleščino najpogosteje uporabljajo za ogled video pretočnih vsebin (90 %), 83 % na družbenih omrežjih, 71 % za iskaje informacij, 57 % preko aplikacij za hipno sporočanje, 52 % pri igranju iger ter 21 % pri komuniciranju preko elektronske pošte.

¹¹ **Video pretočne vsebine:** Večpredstavnostne vsebine, ki se prenašajo prek interneta ali drugih omrežij in se predvajajo sprotno z nalaganjem ali z majhno zakasnitvijo v živo ali na zahtevo (npr. Netflix). <https://iprom.si/slovar/spletni-video-prenos/> (5. 3. 2024).

¹² Definicija spletnega **družbenega omrežja** pravi, da so to aplikacije, spletne storitve, platforme ali strani, ki gradijo družbene mreže oz. odražajo družbene odnose med ljudmi s skupnimi interesi oz. aktivnostmi. Poimenujemo jih tudi socialna ali družabna omrežja. Najbolj uporabljana spletna družabna omrežja po vrsti so Facebook, YouTube, WhatsApp, Facebook Messenger, WeChat, Instagram, Tik Tok itd. Pri vsakem prevladuje določena funkcija. Ali gre za vzpostavljanje socialne mreže, poslušanje glasbe, deljenje fotografij, pošiljanje sporočil. Vsem pa je skupna interakcija. <https://madwise.si/blog/kaj-so-druzabna-omrezja-in-zakaj-so-pomembna/> (5. 3. 2024).

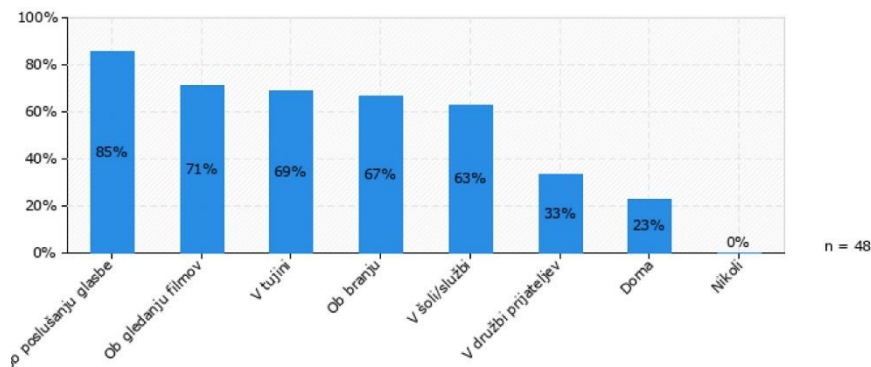
¹³ Skupinski pogovori so ena od priljubljenih možnosti **programov za hipno sporočanje**, pri katerih sporočila sodelujočih prihajajo zelo hitro. V večini programov za hipno sporočanje (na tem seznamu so WhatsApp, Messenger, Viber, Skype in Telegram, ne pa tudi Signal) je enako mogoče doseči dobesedno z eno samo potezo. <https://siol.net/novice/digisvet/kako-najhitreje-odgovoriti-na-sporocila-v-viberju-whatsappu-skypu-in-messengerju-501781> (5. 3. 2024).

Graf 6: Uporaba angleškega jezika pri uporabi komunikacijskih orodij – primerjava med generacijami

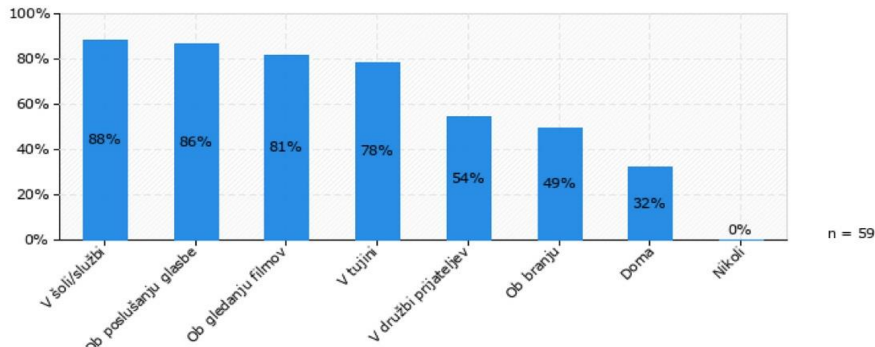
Primerjava rezultatov med generacijami pokaže precej velike razlike glede uporabe angleščine na spletu. Starejše generacije jo največ uporabljajo pri iskanju **informacij** (90 %), generacija Z pa za ogled **video pretočnih vsebin** (90 %). **Na družbenih omrežjih** angleščino uporablja 83 % generacije Z in 40 % anketirancev iz starejših generacij. 52 % anketirancev Z generacije uporablja angleščino **pri igranju video iger**, med starejšimi generacijami pa takšnih skoraj ni (samo 2 %). Preko **elektronske pošte** pa angleščino uporablja 46 % anketirancev starejših generacij in le 21 % anketirancev generacije Z. Razlike so verjetno posledica pogostosti uporabe posameznih komunikacijskih orodij, ki se med generacijami razlikuje. Starejše generacije pogosteje uporabljajo elektronsko pošto, mlajše pa pogosteje uporabljajo družbena omrežja, aplikacije in igrajo video igrice.

3.3 V katerih okoliščinah uporabljate angleščino?

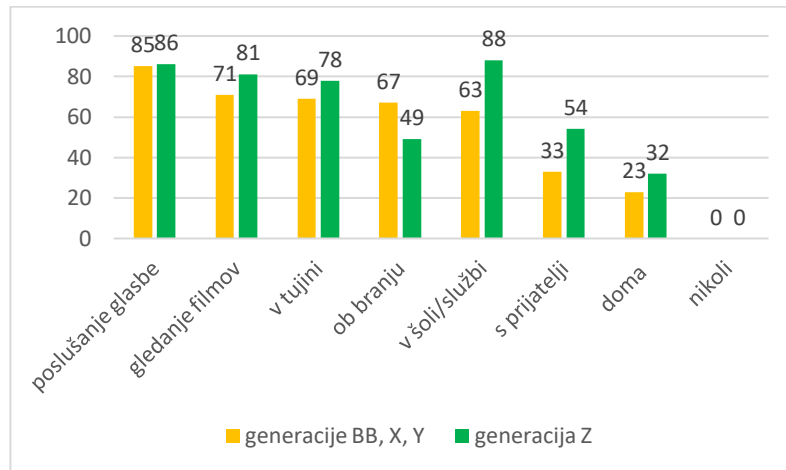
Graf 7: V katerih okoliščinah uporabljate angleščino? – generacije Babyboom, X in Y.

Generacije X, Y in Babyboom angleščino največkrat uporabljajo ob poslušanju glasbe (85 %), gledanju filmov (71 %), v tujini (69 %), pri branju (67 %), v šoli ali službi (63 %) in doma (23 %).

Graf 8: V katerih okoliščinah uporabljate angleščino? – generacija Z.

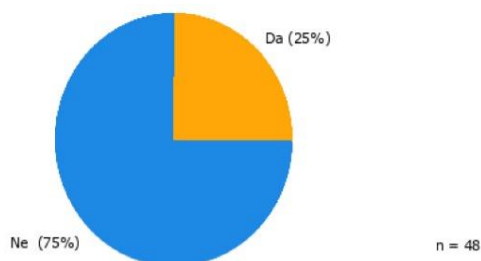
88 % anketirancev iz generacije Z angleščino uporablja v šoli oziroma službi, 86 % odstotkov pri poslušanju glasbe, 81 % pri gledanju filmov, 78 % v tujini, 54 % v družbi prijateljev, 49 % ob branju in 32 % doma.

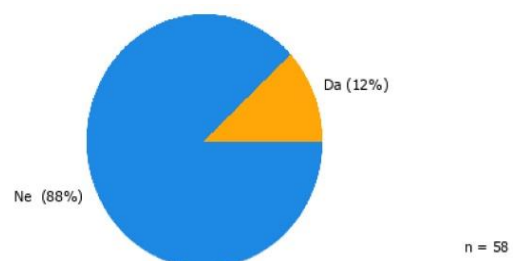
Graf 9: Okoliščine za uporabo angleščine – primerjava po generacijah

Iz primerjave je razvidno, da generacija Z veliko bolj uporablja angleščino v šoli ali v službi (do 27. leta je nekaj tudi že zaposlenih). Nekoliko pogosteje uporabljajo angleščino tudi v komunikaciji s prijatelji in doma, pri gledanju filmov in v tujini, starejše generacije pa jo pogosteje uporabljajo pri branju.

3.4 Ali se pogosto soočate s težavami zaradi neznanja angleščine?

Graf 10: Ali se pogosto soočate s težavami zaradi neznanja angleščine? – generacije Babyboom, X in Y.

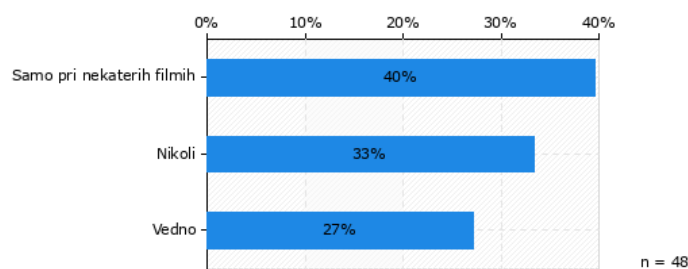
Graf 11: Ali se pogosto soočate s težavami zaradi neznanja angleščine? – generacija Z.

25 % generacije X, Y in Babyboom se sooča s težavami zaradi pomanjkljivega znanja angleščine. Anketiranci, ki so izbrali odgovor »da«, opisujejo težave zaradi pomanjkanja samozavesti, težave v komuniciranju zaradi neznanja jezika ter »luknje« v znanju slovnice.

Le 12 % anketirancev generacije Z se sooča s težavami zaradi neznanja angleščine. Opisujejo jih enako kot ostale generacije (neznanje, pomanjkanje samozavesti, problemi pri komunikaciji, nekateri se celo soočajo s popravnimi izpiti).

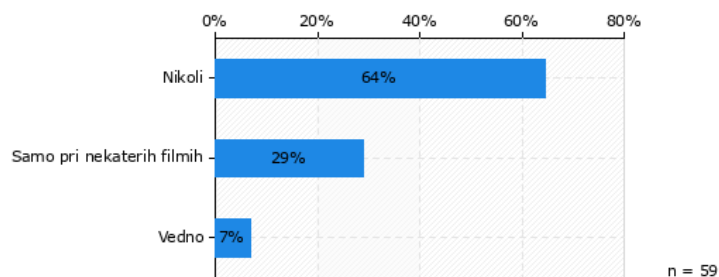
Če primerjamo odstotek anketirancev, ki imajo težave zaradi neznanja angleščine, vidimo, da ima s tem težave ena četrtnina starejših generacij in dobra desetina generacije Z.

3.5 Ali pri gledanju angleških filmov potrebujete slovenske podnapise?

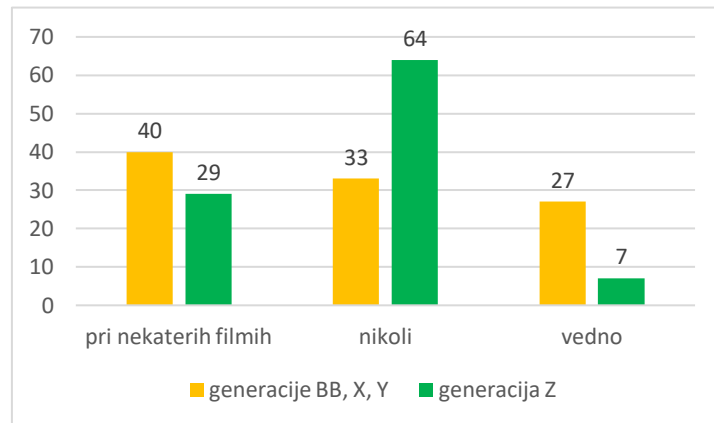
Graf 12: Ali pri gledanju angleških filmov potrebujete slovenske podnapise? – generacije Babyboom, X in Y.

Večina anketirancev generacij X, Y in Babyboom podnapise potrebuje samo pri nekaterih filmih (40 %), 33 % slovenskih podnapisov nikoli ne potrebuje, kar 27 % pa jih potrebuje vedno.

Graf 13: Ali pri gledanju angleških filmov potrebujete slovenske podnapise? – generacija Z.

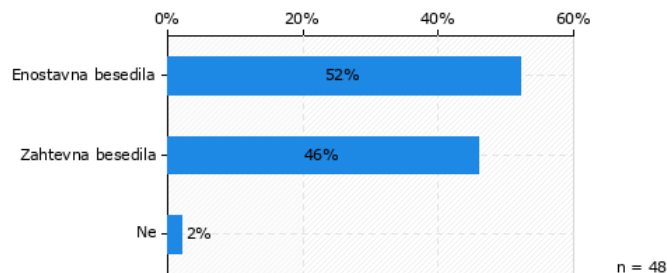
Generacija Z pa je na tem področju precej drugačna. Kar 64 % anketiranih slovenskih podnapisov sploh ne potrebuje, 29 % samo pri nekaterih filmih, le 7 % pa jih potrebuje vedno.

Graf 14: Potreba po slovenskih podnapisih pri gledanju angleških filmov – primerjava med generacijami

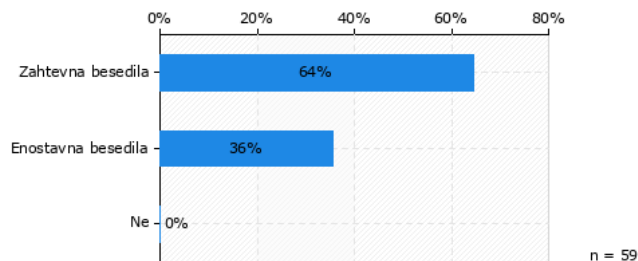
Primerjava generacij glede na potrebo po slovenskih podnapisih pri gledanju angleških filmov nas vodi do ugotovitve, da mlajša generacija bolje razume angleščino kot starejše generacije. Nikoli ne potrebuje slovenskih podnapisov 64 % generacije Z, med starejšimi generacijami pa je takšnih le ena tretjina. Glede na to ugotavlja, da jih kar 31 % več nikoli ne potrebuje podnapisov v primerjavi z ostalimi generacijami.

3.6 Ali znate brati v angleščini?

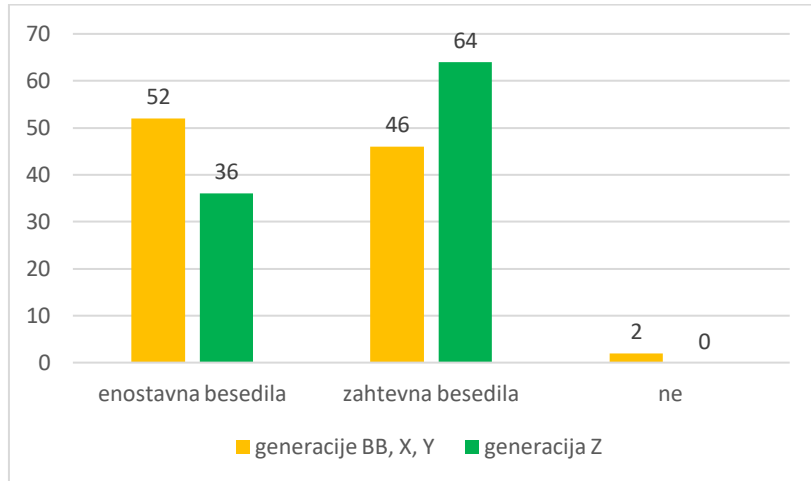
Graf 15: Ali znate brati v angleščini? – generacije Babyboom, X in Y.

52 % anketirancev iz starejših generacij lahko bere enostavna besedila, 46 % pa tudi zahtevnejša besedila, 2 % pa brati v angleščini sploh ne zna.

Graf 16: Ali znate brati v angleščini? – generacija Z.

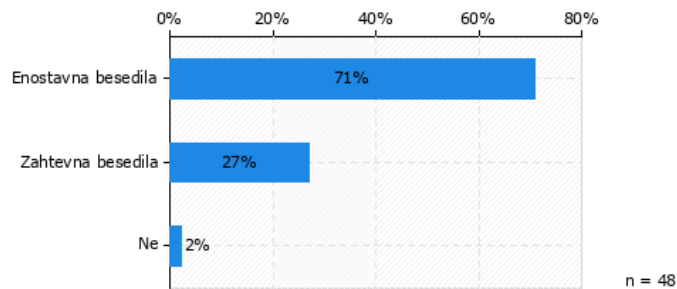
Zahtevna besedila lahko bere 64 % anketirancev generacije Z, enostavna pa vsi ostali.

Graf 17: Znanje branja v angleščini – primerjava med generacijami

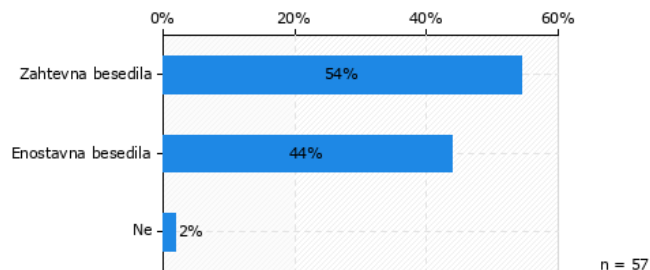
Iz primerjave je razvidno, da zahtevna besedila lahko bere 18 % več anketirancev generacije Z kot anketirancev starejših generacij. Vsi ostali anketiranci generacije Z lahko berejo enostavna besedila. To kaže na dejstvo, da mladi iz generacije Z bolje obvladajo angleščino kot starejše generacije.

3.7 Ali znate pisati v angleščini?

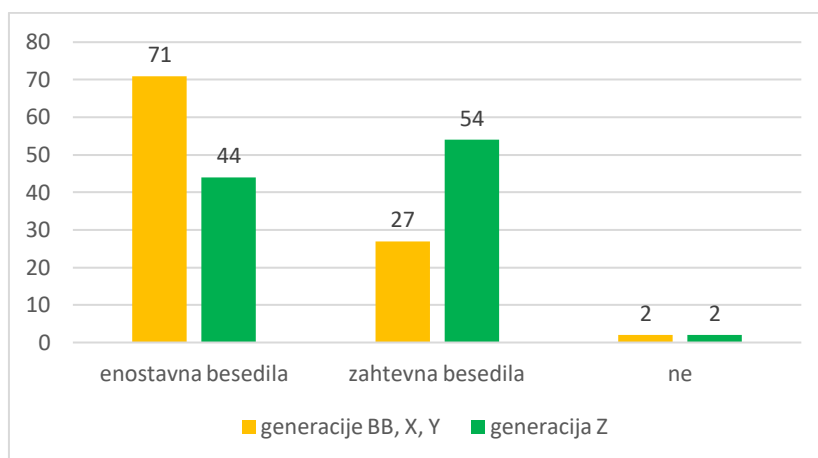
Graf 18: Ali znate pisati v angleščini? – generacije Babyboom, X in Y.

71 % anketirancev starejših generacij je izbralo odgovor »enostavna besedila«, 27 % »zahtevna besedila«, 2 % pa jih ne zna pisati v angleščini.

Graf 19: Ali znate pisati v angleščini? – generacija Z.

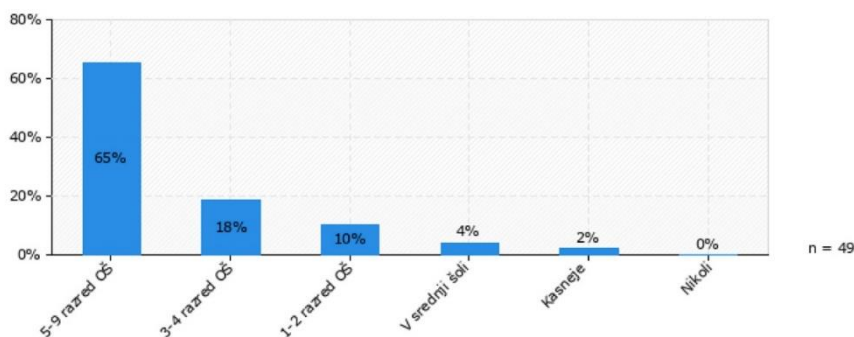
Več kot polovica anketirancev generacije Z (54 %) zna brati zahtevnejša besedila, 44 % pa enostavna.

Graf 20: Znanje pisanja v angleščini – primerjava med generacijami

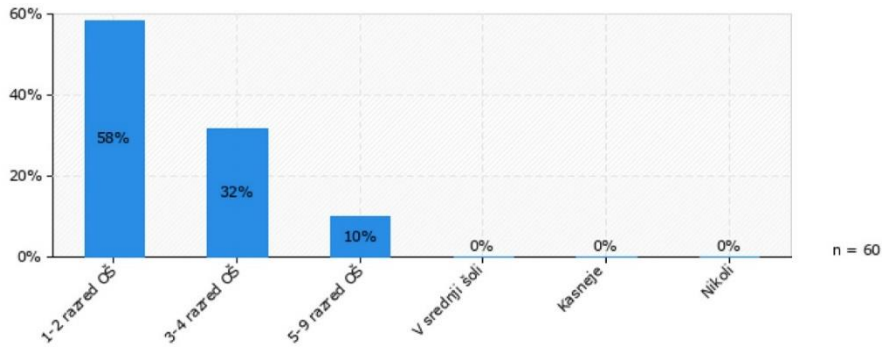
Primerjava med zadnjimi tremi odgovori anketirancev nam pove, da mlajša generacija precej bolje razume angleški jezik, več anketirancev Z generacije tudi bere in piše zahtevnejša besedila v primerjavi z ostalimi generacijami. Če primerjava njihovo znanje pisanja zahtevnejših besedil v angleščini, ugotoviva, da jih kar 27 % več od ostalih generacij zna pisati zahtevnejša besedila.

3.8 Kdaj ste se začeli učiti angleški jezik?

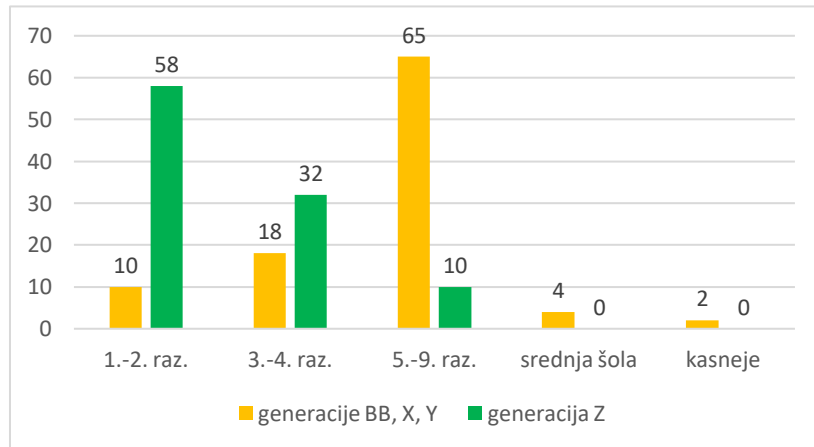
Graf 21: Kdaj ste se začeli učiti angleški jezik? – generacije Babyboom, X in Y.

Največ pripadnikov generacije X, Y in Babyboom se je angleščino začelo učiti v obdobju od 5. razreda osnovne šole dalje (65 %), 18 % se jih je začelo učiti angleščino v 3. ali 4. razredu, 10 % pa že v 1. ali 2. razredu, posamezniki pa šele v srednji šoli (4 %) ali celo kasneje (2 %).

Graf 22: Kdaj ste se začeli učiti angleški jezik? – generacija Z.

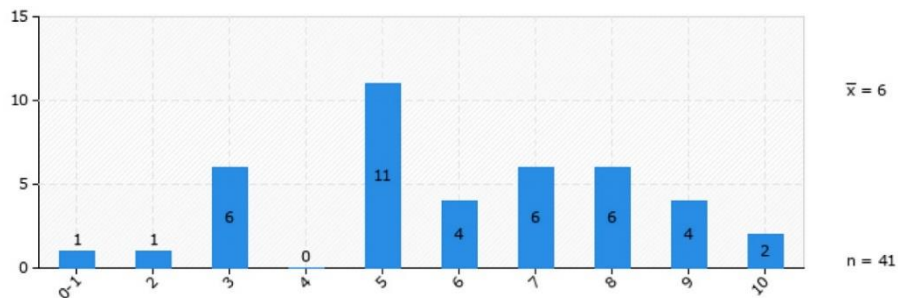
Vsi anketiranci generacije Z so se začeli angleščino učiti v osnovni šoli: 58 % že v 1. ali 2. razredu, 32 % v 3. ali 4. in 10 % v 5. razredu. Kar 90 % generacije Z se je angleščino začelo učiti do 4. razreda osnovne šole.

Graf 23: Začetek učenja angleščine – primerjava med generacijami

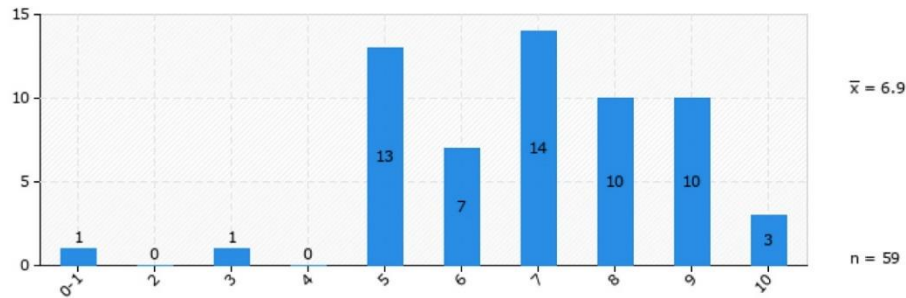
Čeprav ni nujno, da tisti, ki so se angleščino začeli učiti prej, angleščino tudi bolje znajo, se nama je ta podatek zdel precej pomemben. Velike spremembe so seveda zaradi spreminjanja učnih načrtov. Kakor vidimo iz primerjave, se je večina generacije Z začela učiti angleščino že v 1. ali 2. razredu, tretjina pa v 3. in 4. razredu, večina starejših generacij pa šele v 5. razredu in kasneje.

3.9 Kako bi na lestvici od 1 do 10 ocenili svoje znanje?

Graf 24: Kako bi na lestvici od 1 do 10 ocenili svoje znanje? – generacije Babyboom, X in Y.

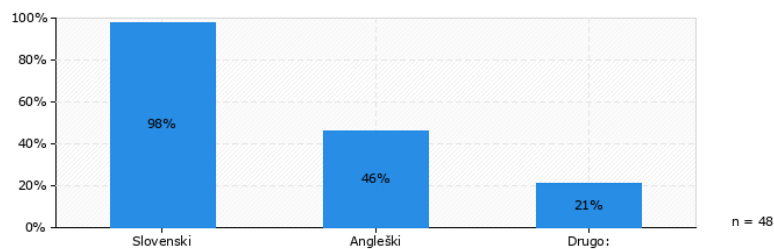
To vprašanje sva zastavili anketirancem iz radovednosti, saj se zavedava, da je ocena znanja popolnoma subjektivna. Večina anketirancev starejših generacij se je odločilo za srednjo oceno pet (11), izenačeni so bili odgovori za oceno 3, 7 in 8, za katero se je odločilo po 6 anketirancev. Povprečna ocena vseh anketirancev starejših generacij pa znaša 6.

Graf 25: Kako bi na lestvici od 1 do 10 ocenili svoje znanje? – generacija Z.

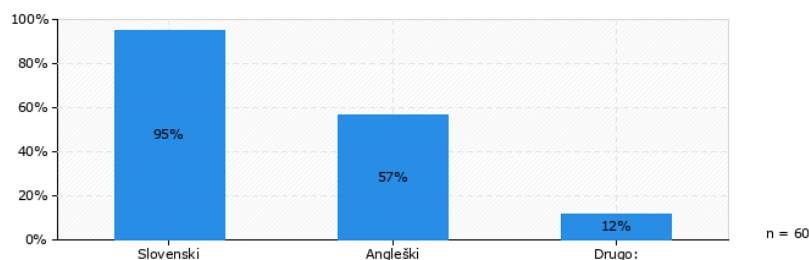
Generacija Z se je pri odgovorih na to vprašanje precej razlikovala. Največ anketirancev je svoje znanje ocenilo s sedmico (14), 13 s srednjo oceno pet, 10 pa z osmico, 10 za devetico, trije pa so si dali oceno 10. Povprečna ocena za generacijo Z tako znaša 6,9. Očitno mlajša generacija bolje ocenjuje svoje znanje kot starejše generacije, vprašanje pa je, če so bili anketiranci zadosti samokritični. Iz njihovih odgovorov je sklepati, da ima generacija Z boljše znanje in tudi boljše samozavest, kar precej pripomore h govorjenju jezika.

3.10 Kateri jezik uporabljate v službi ali v šoli?

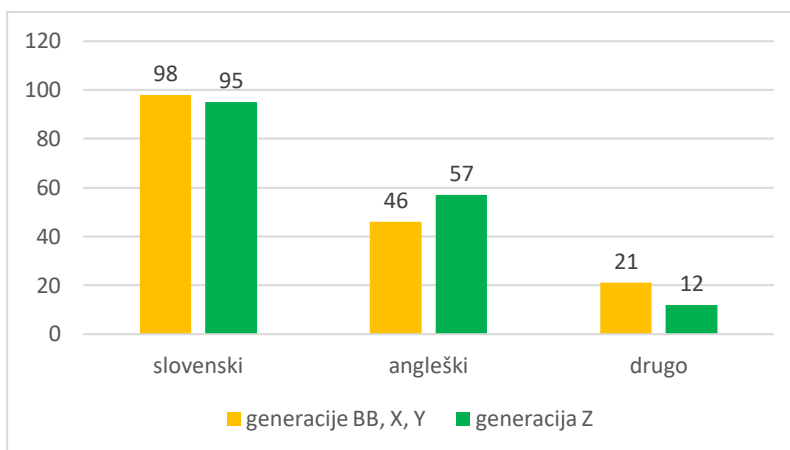

Graf 26: Kateri jezik uporabljate v službi/v šoli? – generacije Babyboom, X in Y.

Pri opazovanju prijateljev v šoli in staršev v službi sva ugotovili, da se angleščina vedno bolj pojavlja tudi na področjih dela in sva želeli najino domnevo potrditi. Razumljivo je, da velika večina v šoli in službi uporablja slovenski jezik, zanimivo pa je, da je 46 % starejših generacij odgovorilo, da uporabljajo tudi angleški jezik (46 %) in druge jezike (21 %), med njimi italijanščino, nemščino, španščino, ruščino itd.

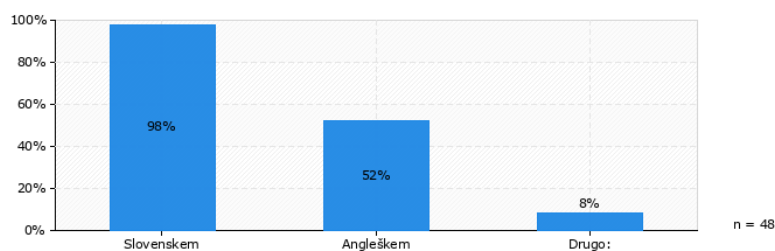
Graf 27: Kateri jezik uporabljate v službi/v šoli? – generacija Z.

Graf 28: Uporaba jezikov v službi/šoli – primerjava med generacijami

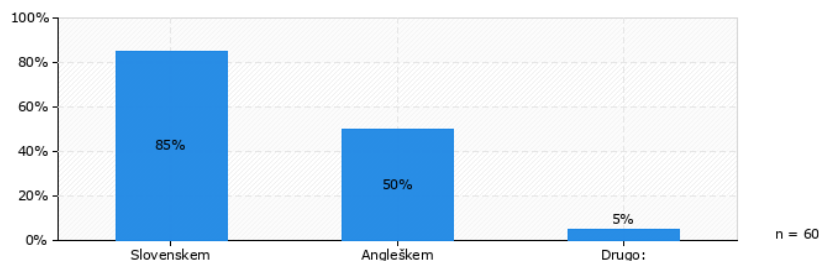
57 % anketirancev generacije Z je odgovorilo, da v šoli ali službi uporablja angleščino, 12 % pa druge jezike. Zanimivo je, da 95 % generacije Z v službi ne uporablja slovenskega jezika. Očitno gre za tisti del predstavnikov te generacije, ki je že zaposlen, saj se večina generacije Z, ki je danes stara od 12 do 27 let, še šola.

3.11 V katerem jeziku berete knjige?

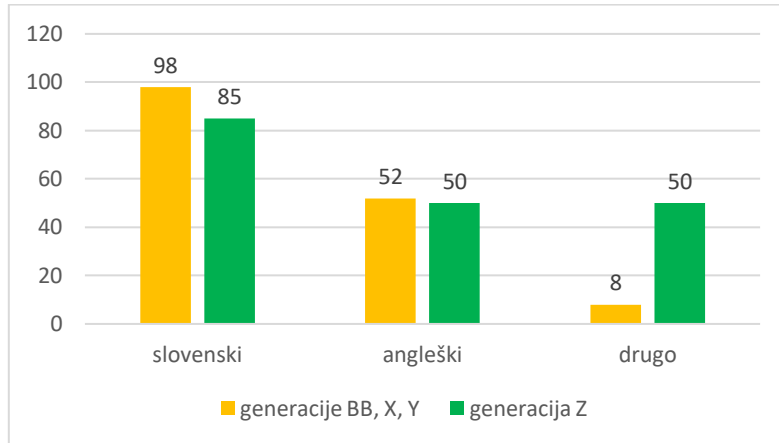
Graf 29: V katerem jeziku berete knjige? – generacije Babyboom, X in Y.

Tudi vprašanje o jeziku, v katerem berejo knjige, se nama je zdelo zanimivo in hkrati izviren način za preverjanje prisotnosti angleščine pri vsakodnevnih aktivnostih. Večina anketirancev generacij Babyboom, X in Y seveda bere knjige v slovenščini, v angleškem jeziku pa jih bere 52 %, posamezniki (8 %) pa tudi v drugih jezikih.

Graf 30: V katerem jeziku berete knjige? – generacija Z.

85 % anketirancev generacije Z je odgovorilo, da bere knjige v slovenščini, 50 % pa jih bere tudi v angleščini in 5 % še v drugih jezikih. Podatek, da kar polovica anketirancev bere knjige v angleščini, naju ni presenetil, saj tudi sami radi bereva knjige v angleščini, branja slovenskih knjig pa se lotiva le za domača branja in bralne značke.

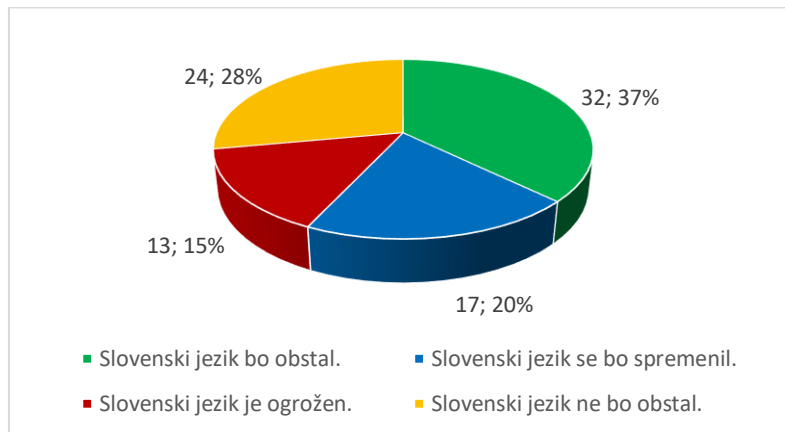

Graf 31: Branje knjig v različnih jezikih – primerjava med generacijami

3.12 Ali angleščina ogroža uporabo slovenščine? Kaj menite o obstoju slovenskega jezika?

Najinim anketirancem vseh generacij sva zastavili odprto vprašanje o obstoju slovenskega jezika. 86 anketirancev (77 %) je na to vprašanje odgovorilo, ostali pa so napisali, da ne vedo ali pa na vprašanje niso odgovorili. Odgovore sva razvrstili v štiri glavne trditve. To so :

- Slovenski jezik bo obstal.
- Slovenski jezik se bo spremenil, a bo obstal.
- Slovenski jezik je ogrožen.
- Slovenski jezik bo počasi izginjal, kar pomeni, da ne bo obstal.

Graf 32: Ali bo slovenski jezik obstal?

Več kot polovica anketirancev (57 %) meni, da bo slovenski jezik obstal. Od teh jih 20 % meni, da se bo zaradi vpliva angleškega jezika spremenil, prevzel več tujk, a bo še vedno v uporabi. 15 % anketirancev opozarja na to, da je slovenski jezik zaradi pogoste uporabe angleščine ogrožen, 28 % pa jih meni, da bo slovenski jezik postajal vedno manj pomemben, kar bo vodilo do izginotja. Veliko anketirancev opozarja na to, da moramo bolj skrbeti za svoj materni jezik.

Navajava nekaj primerov odgovorov.

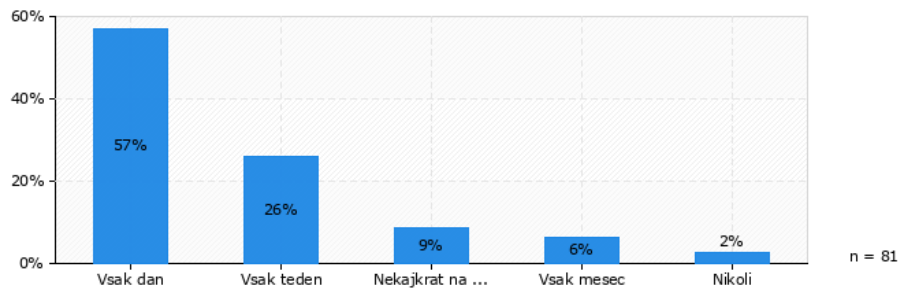
- Z vpeljavo slenga se slovenski jezik izgublja in nisem optimistična, da je obstoj jezika v trenutni obliki zagotovljen.

- Menim, da je obstoj slovenskega jezika ogrožen, saj se angleščina vedno pogosteje uporablja med mladimi v komunikaciji, pri diplomah, knjigah itd.
- Slovenski jezik bo ostal, vendar se bo zelo spremenil.
- Za obstoj slovenskega jezika me ne skrbi.
- Potrebno bo delo – navajanje mladine nazaj k maternemu jeziku tudi pri medsebojnem sporazumevanju.
- Mislim, da se bo slovenski jezik razvil v smer, da se bo še malo bolj »poangležil«.
- Za slovenski jezik me ne skrbi. čeprav se bo verjetno precej spremenil.

3.13 Primerjava rezultatov anketiranja po spolu

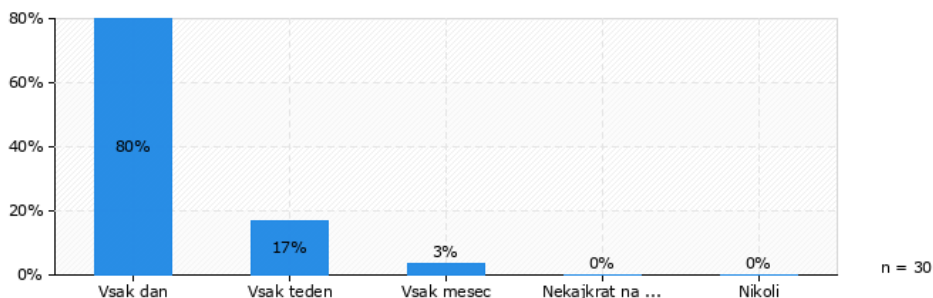
V drugem delu analize rezultatov anketiranja sva se odločili za primerjavo odgovorov po spolu. Izbrali sva le nekaj vprašanj, ki nama pomagajo potrditi oziroma zavrniti eno od najinih hipotez.

Kako pogosto uporabljate angleščino (berete, pišete, govorite)?

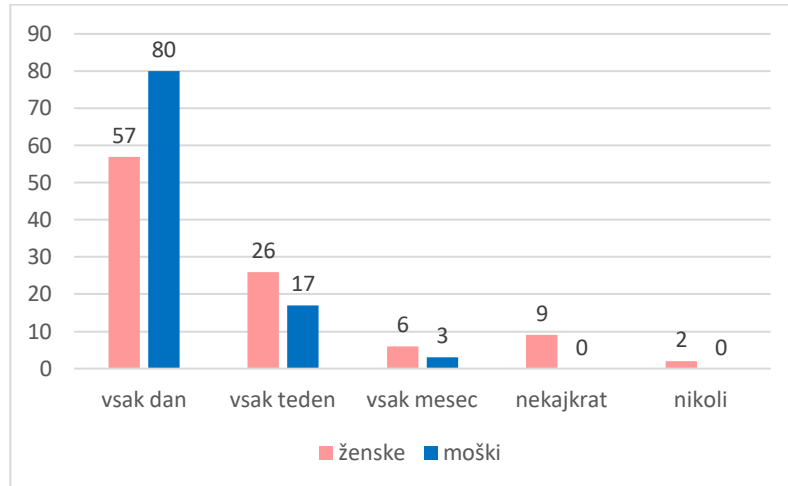
Graf 33: Kako pogosto uporabljate angleščino (berete, pišete, govorite)? – ženske vseh generacij.

Več kot polovica anketirank (57 %) je odgovorila, da angleščino uporablja vsak dan, ena četrtina jo uporablja vsak teden, ostale pa redkeje.

Graf 34: Kako pogosto uporabljate angleščino (berete, pišete, govorite)? – moški vseh generacij.

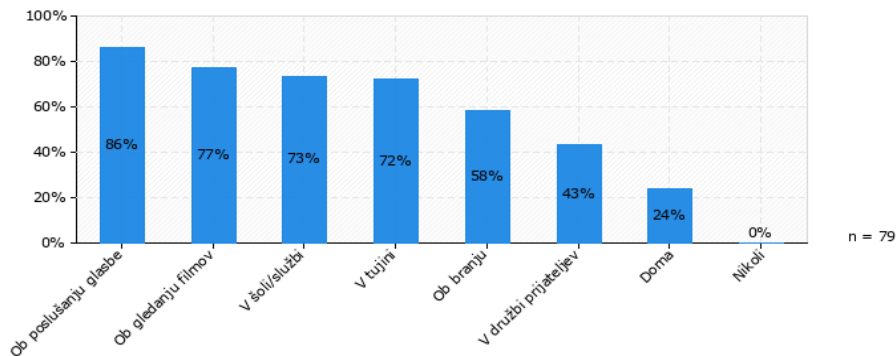
Velika večina moških (80 %) uporablja angleščino vsak dan, 17 % pa vsak teden.

Graf 35: Pogostost uporabe angleščine – primerjava po spolu

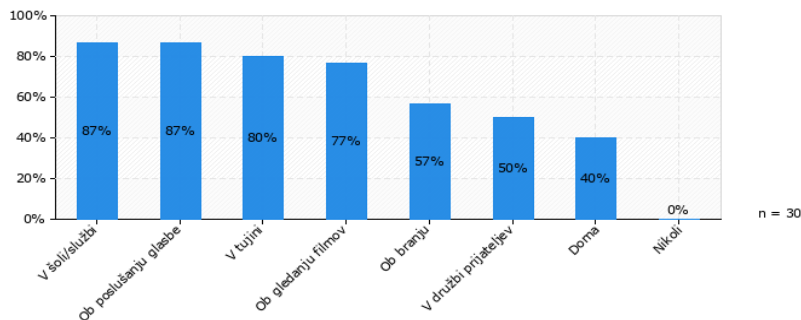
Če primerjava rezultate anketiranja po spolu, ugotoviva, da moški angleščino uporabljajo pogosteje kot ženske (80 % moških in 57 % žensk vsak dan).

Ob katerih okoliščinah uporabljate angleščino?

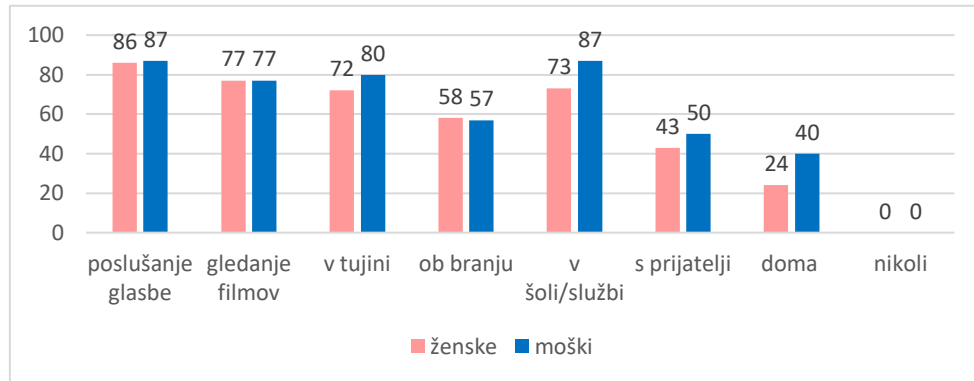
Graf 36: Ob katerih okoliščinah uporabljate angleščino? – ženske vseh generacij.

Ženske angleščino najpogosteje uporabljajo pri poslušanju glasbe (86 %), ob gledanju filmov (77 %), v šoli ali službi (73 %), v tujini (72 %), malo manj pri branju (58 %) in v pogovoru s prijatelji (43 %), najmanj pa doma (24 %).

Graf 37: Ob katerih okoliščinah uporabljate angleščino? – moški vseh generacij.

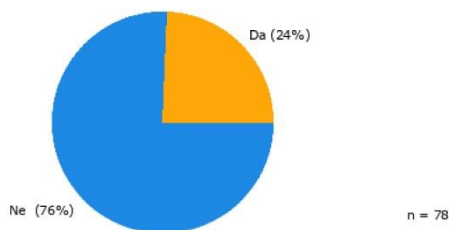
Moški angleščino najpogosteje uporabljajo v šoli oz. službi in ob poslušanju glasbe (87 %), v tujini (80 %), ob gledanju filmov (77 %), malo manj ob branju (57 %) in v družbi prijateljev (50 %), najmanj pa doma (40 %).

Graf 38: Okoliščine za uporabo angleščine – primerjava po spolu

Uporaba angleščine pri moških in ženskah se ne razlikuje pri poslušanju glasbe, gledanju filmov in branju. Na potovanjih v tujini, v službi oziroma šoli, v družbi s prijatelji in doma pa moški uporabljajo angleščino nekoliko pogosteje kot ženske.

Ali se pogosto soočate s težavami zaradi neznanja angleščine?

Graf 39: Ali se pogosto soočate s težavami zaradi neznanja angleščine? – ženske vseh generacij.

Graf 40: Ali se pogosto soočate s težavami zaradi neznanja angleščine? – moški vseh generacij.

Čeprav se večina žensk ne sooča z težavo zaradi neznanja angleščine (76 %), pa ima približno četrtina zaradi tega določene težave: nesigurnost, pomanjkanje samozavesti, slab besedni zaklad itd. Primerjava težav zaradi neznanja angleščine med moškimi in ženskami je opazna. Moški so glede znanja angleščine očitno bolj samozavestni in zato zaradi neznanja angleščine zaznavajo manj težav.

4 RAZPRAVA

Na začetku raziskovalni naloge sva si zastavili raziskovalna vprašanja, na katera sva z raziskavo odgovorili.

4.1 Sklepne ugotovitve

Kakšna je raba angleščine v vsakdanjem življenju med generacijo Z v primerjavi z ostalimi generacijami?

Vprašanje sva si zastavili zaradi izkušenj iz najinega vsakdanjega življenja. Obe sva šli skozi obdobje, v katerem sva vsak dan govorili skoraj samo angleško. Z raziskavo sva preverjali, če se to dogaja tudi ostalim pripadnikom najine generacije (generacija Z). Z raziskavo sva prišli do več ugotovitev.

Generacija Z angleščino večinoma (80 %) uporablja vsak dan, med anketiranci starejših generacij pa angleščino vsak dan uporablja 43 % pripadnikov. Velika razlika nakazuje, da se uporaba angleščine z generacijo Z močno povečuje, kar bo gotovo vplivalo tudi na prihodnost te generacije.

V primerjavi uporabe angleščine pri različnih komunikacijskih orodjih ugotavlja, da generacija Z angleščino najbolj pogosto uporablja pri video pretočnih vsebinah in na družbenih omrežjih, medtem ko ostale generacije angleščino najpogosteje uporabljajo pri iskanju informacij na spletu in za ogled video pretočnih vsebin. Največja razlika (50 % več) med generacijo Z in ostalimi generacijami pa je pri igranju video iger, ki jih starejše generacije verjetno sploh ne igrajo, dobra polovica anketirancev Z generacije pa prav pri teh uporablja angleščino. Tudi na družbenih omrežjih generacija Z angleščino veliko več uporablja kot ostale generacije (43 % več).

Ko pa govorimo o okoliščinah, v katerih se angleščina uporablja, generacija Z nekoliko izstopa pri uporabi v šoli oz. službi (25 % več kot ostale generacije), pri druženju s prijatelji (21 % več), nekaj več še pri gledanju filmov, doma in v tujini (9 oz. 10 % več). Vse generacije angleščino zelo pogosto uporabljajo pri poslušanju glasbe (nad 85 %). Starejše generacije pa pogosteje berejo v angleškem jeziku (18 % več).

Z odgovori na anketna vprašanja sva uspeli ugotoviti tudi, da imajo pripadniki generacije Z boljše znanje angleščine. To sva ugotavljali s precej enostavnimi vprašanji, kot je branje slovenskih podnapisov pri ogledu tujih filmov ter branje in pisanje angleških besedil. Pri tem gre za samooceno anketirancev, ki verjetno ni povsem zanesljiva. Kljub temu pa bi temu lahko pritrdili ob upoštevanju, da se je generacija Z angleščino večinoma začela učiti že v prvih letih osnovnošolskega šolanja, ostale generacije pa v višjih razredih ali še kasneje. Tudi s težavami zaradi neznanja angleškega jezika se generacija Z sooča mnogo redkeje kot starejše generacije, kar petina anketirancev ostalih generacij pa ima zaradi neznanja angleščine težave.

Ali spol vpliva na pogostost uporabe angleščine med Slovenci?

Sami sva zaznali, da dekleta v najini bližini veliko bolje govorijo angleščino kot fantje in da se z angleščino tudi pogosteje srečujejo, a sva se motili. Ugotovili sva, da moški pogosteje uporabljajo angleščino kot ženske (23 % več vsak dan. Obenem moški pogosteje uporabljajo angleščino doma (za 16 % več), v šoli ali službi (za 14 % več), v tujini in med prijatelji. Edino

pri poslušanju glasbe in branju sta glede uporabe angleščine oba spola izenačena. Vse to nekako potrjujejo tudi z odgovori na vprašanje: »Ali se pogosto srečujete s težavami zaradi neznanja angleščine?« Moški so bili pri tem odgovoru veliko bolj samozavestni, saj se je kar 21 % več moških kot žensk izreklo, da težav zaradi neznanja angleškega jezika nima.

4.2 Primerjava z literaturo

Dr. Marko Stabej, redni profesor na Oddelku za slovenistiko na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, o mešanju jezikov pravi, da je slovenščina trdoživ jezik in ima bogato **zgodovino sobivanja** z drugimi dominantnimi jeziki. Govorci iz tega lahko dobimo **občutek samozavesti**, saj se je slovenščina kljub številnim jezikovnim stikom in preteklim jezikovnim situacijam ohranila v zelo vitalni formi. Med razlogi, ki tičijo za vse pogostejšo rabo angleških izrazov, je dr. Stabej omenil, da so besede iz maternega jezika pomensko bolj specifične, posameznik pa si z njihovo pomočjo **lažje ustvari predstavo**. A včasih se zdi med mladimi to premalo imenitno, saj angleški izrazi zvenijo **bolj frajersko**, tudi če ne ustvarijo tako jasne pomenske predstave kot materni jezik.¹⁴

Prevajalec, pisatelj in komik **Boštjan Gorenc – Pižama** meni, da gre pri pogostejši uporabi angleščine predvsem za posledico tega, da vse **več časa preživimo na spletu**, da smo bombardirani z nekimi vsebinami, ki so globalne in od katerih potem prevzemamo vzorce. Mladi določene izraze uporabljajo tudi zato, ker želijo govoriti tako, **da jih starejše generacije ne bodo razumele**. Obenem bi se morali mladi zavedati, da je več ravni jezika in več govornih položajev. Tako se mladi s prijatelji lahko pogovarjajo **v slengu**, ko se bodo znašli v neki uradni situaciji, pa bodo uporabili pravilnejšo govorico. Pižama meni, da nas za izumrtje slovenskega jezika ne sme skrbeti, moramo pa materni jezik vseeno **negovati**. Mladi naj na slovenski jezik pogledajo predvsem zunaj šolskih okvirov in naj začnejo raziskovati, kaj vse lahko igrivo počnejo v svojem jeziku.¹⁵

V raziskavi sva ugotovili, da večine anketirancev, ki so na to vprašanje odgovorili, ne skrbi glede tega, da bi angleščina prevladala nad slovenščino, saj menijo, da se to ne bo zgodilo. Strinjajo pa se, da se bo slovenski jezik zaradi vpliva angleščine spreminjal in se bo še bolj »poangležil« (57 %). 15 % anketirancev meni, da je slovenski jezik ogrožen, 28 % pa, da postaja manj pomemben in bo postopoma izginil. Glede na to ugotavlja da je najina raziskava potrdila mnenja strokovnjakov za slovenski jezik, da bo slovenski jezik obstal, saj so tisti, ki so drugačnega mnenja, v manjšini. Pomembno pa je, da zanj skrbimo in da imamo do njega pozitiven odnos.

4.3 Preverjanje hipotez

H1: Angleščina je najbolj uporabljena med generacijo Z (starost med 12 do 27 let).

Hipotezo sva potrdili, saj kar 37 % več anketirancev generacije Z v primerjavi z ostalimi generacijami uporablja angleščino vsak dan.

H2: Generacija Z angleščino največ uporablja preko deružbenih omrežij.

¹⁴ Petra Vadas (17. 4. 2022): <https://n1info.si/novice/slovenija/so-mladi-na-poti-v-polpismenost-ali-je-strah-pred-anglicizmi-odvec/> (5. 3. 2024).

¹⁵ Petra Vadas (17. 4. 2022): <https://n1info.si/novice/slovenija/so-mladi-na-poti-v-polpismenost-ali-je-strah-pred-anglicizmi-odvec/> (5. 3. 2024).

Hipotezo se ni potrdila. Ugotavlja, da še pogosteje, kot pri družbenih omrežjih, generacija Z angleščino uporablja pri ogledu video vsebin. Pri teh jo uporablja 90 % generacije Z, pri družbenih omrežjih 83 % in pri iskanju informacij 71 %.

H3: Večina anketirancev meni, da bo angleščina prevladala nad slovenščino.

Hipotezo sva jo zavrnila, saj večina anketirancev meni, da angleščina ne bo prevladala, bo pa še naprej spreminjala slovenski jezik.

H4: Ženske angleščino uporabljajo bolj pogosto kot moški.

Hipotezo sva zavrgli, saj 23 % moških več kot ženskih anketirancev uporablja angleščino vsak dan.

5 ZAKLJUČEK

Ob zaključku naloge sva zelo zadovoljni z najino izbiro teme. Raziskava nama je dala zanimive ugotovitve, ki se niso povsem skladale z najinimi predvidevanji. Po drugi strani je skrb za slovenski jezik ob vedno pogostejši uporabi angleščine v vsakdanjem življenju na prvi pogled lahko res skrb vzbujajoč. Vendar pa nam glede tega ni potrebno skrbeti. Všeč nama je misel Caseya Millerja, ki pravi, da je materni jezik naša druga koža, ki se nenehno obnavlja in spreminja. Brez kože ne moremo živeti, saj nas štiti pred zunanjimi vplivi, nič pa ni narobe, če oblečemo en sloj oblačila. Z večjo uporabo angleščine naš odnos do maternega jezika ostaja nespremenjen, za nas je to nekaj nenadomestljivega, je del naše nacionalne identitete. Po drugi strani pa se z znanjem tujih jezikov, predvsem angleščine, odpiramo globalnemu svetu in si s tem omogočamo sodelovanje v njem. Kljub temu si moramo prizadevati za bogatenje besednega zaklada v maternem jeziku, saj s tem krepimo svojo lastno identiteto in pripadnost slovenskemu narodu. Le tako lahko samozavestno komuniciramo s svetom v angleškem ali katerem drugem tujem jeziku.

Raziskavo bi lahko nadaljevali na več načinov. Zanimivo bi bilo primerjati uporabo angleškega jezika pri drugih narodih in ugotovitve primerjati s stanjem v Sloveniji. Lahko bi sestavili tudi anketo, da bi podrobneje raziskali naš odnos, prednosti in težave pri uporabi slovenščine in angleščine v vsakdanjem življenju. Rezultati so sloneli na samooceni anketirancev, lahko pa bi znanje in težave v znanju angleškega jezika tudi preverjali in dobili zanesljivejše rezultate, ki bi potrdili ali pa ovrgli trditve anketirancev, ki sva jih uporabili v tej raziskavi. Možnosti je še veliko.

6 LITERATURA IN VIRI

- Ika, 2023, pridobljeno 12. 2. 2024, <https://www.1ka.si/d/sl>
- *Angleščina – še vedno lingua franca našega online sveta*, pridobljeno 20. 1. 2024, <https://languagesitter.si/anglescina-se-vedno-lingua-franca-nasega-online-sveta/>
- Cvjetović Srdjan, 4. 7. 2019, *Kako najhitreje odgovoriti na sporočila v Viberju, WhatsAppu, Skypu in Messengerju?*, pridobljeno 5. 3. 2024.
- <https://siol.net/novice/digisvet/kako-najhitreje-odgovoriti-na-sporocila-v-viberju-whatsappu-skypu-in-messengerju-501781>

- Generation timeline.svg, pridobljeno 20. 1. 2024, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Generation_timeline.svg
- *Kaj so družabna oz. socialna omrežja*, pridobljeno 5. 3. 2024, <https://madwise.si/blog/kaj-so-druzabna-omrezja-in-zakaj-so-pomembna/>
- *Pretočne video vsebine*, pridobljeno 5. 3. 2024, <https://iprom.si/slovar/spletni-video-prenos/>
- *Prevzete besede in besedne zveze*, pridobljeno 20. 1. 2024, https://www.fran.si/134/slovenski-pravopis/datoteke/Pravopis_Pravila.pdf
- Republika Slovenija, *Slovenski jezik*, pridobljeno 20. 1. 2024, <https://www.gov.si/podrocja/kultura/slovenski-jezik/>
- *Sleng slovenske mladine*, V središču, 24. september 2021, Leemeta, 2023, pridobljeno 22. 12. 2023, <https://www.leemeta.si/blog/v-srediscu/sleng-slovenske-mladine>
- *Tujke in izposojenke v slovenskem jeziku*, pridobljeno 20. 1. 2024, <https://365.rtv slo.si/arhiv/svetovalni-servis/174533119>
- Ustava Republike Slovenije, 1991, pridobljeno 22. 12. 2023, <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTAI>
- Vadas, Petra (17. 4. 2022): *So mladi na poti v polpismenost ali je strah pred angleščino odveč*, pridobljeno 5. 3. 2024, <https://n1info.si/novice/slovenija/so-mladi-na-poti-v-polpismenost-ali-je-strah-pred-angleščino-odvec/>

7 PRILOGE

Anketa o uporabi angleščine

Kratko ime ankete: **Anketa o uporabi angleščine v slovenskem prostoru**
Število vprašanj: 17
Število spremenljivk: 35

Q1 - Kako pogosto uporabljate angleški jezik (berete, pišete, govorite)?

- vsak dan
- vsak teden
- vsak mesec
- nekajkrat na leto
- nikoli

Q2 - Angleščino uporabljam z uporabo naslednjih komunikacijskih orodij:

Možnih je več odgovorov

- preko družbenih omrežij (Instagram, Snapchat, TikTok ...)
- preko aplikacij za hipno sporočanje (Viber, Whatsup, Messenger)
- preko elektronske pošte
- za iskanje informacij preko spleta (npr. Google)
- pri igranju video iger
- za ogled video pretočnih vsebin (Youtube, Netflix ...)

Q3 - Ob katerih okoliščinah uporabljate angleščino?

Možnih je več odgovorov

- v šoli/slужbi
- ob gledanju filmov
- ob poslušanju glasbe
- ob branju
- v tujini
- v družbi prijateljev
- doma
- nikoli

Q4 - Ali se pogosto soočate s težavami zaradi neznanja angleščine?

- da
- ne

Q5 - Na kratko opišite svoje težave _____

Q6 - Ali pri gledanju angleških filmov potrebujete slovenske podnapise?

- nikoli
- samo pri nekaterih filmih
- vedno

Q7 - Ali znate brati v angleščini?

- ne
- enostavna besedila
- zahtevna besedila

Q8 - Ali znate pisati v angleščini?

- ne
- enostavna besedila
- zahtevna besedila

Q9 - Kdaj ste se začeli učiti angleško?

- 1-2 razred OŠ
- 3-4 razred OŠ
- 5-9 razred OŠ
- v srednji šoli
- kasneje
- nikoli

Q10 - Kako bi na lestvici od 1-10 ocenili svoje znanje angleščine? _____

Q11 - Koliko jezikov (poleg angleščine in slovenščine) znate/se učite (ste znali/se učili)?

- 1-2
- 3-4
- 5 ali več
- nič

Q12 - Kateri jezik uporabljate (ali ste uporabljali) v službi/v šoli?

Možnih je več odgovorov

- angleški
- slovenski
- drugo:

Q13 - V katerem jeziku berete knjige?

Možnih je več odgovorov

- slovenskem
- angleškem
- drugo:

Q14 - Katerega spola ste?

- ženskega
- moškega

Q15 - Leto vašega rojstva _____

Q16 - Vaša dokončana izobrazba

- trenutno obiskujem osnovno šolo
- osnovna šola
- srednja šola/gimnazija
- diploma
- magisterij
- doktorat

Q17 - Kaj menite o obstoju slovenskega jezika v naslednjih desetletjih? _____